

هوش مصنوعي

نيمسال اول ٢٠٠٠٠

مدرس: دكتر محمدحسين رهبان

تمرین پنجم _ بخش اول

شماره دانشجویی: ۹۸۱۰۱۰۷۴

محمدجواد هزاره

سوال ۱

k رای تعریف HMM نیاز به توزیع احتمال حالات اولیه، Transitions و Emissions داریم. با توجه به این که هر حالت k مقدار مختلف می تواند بگیرد، با مشخص کردن k-1 احتمال برای مقادیر می توان توزیع احتمال اولیه را شناخت. برای مقدار مختلف می تواند بگیرد، با مشخص کردن k-1 باید $\mathbb{P}\{S_t \mid S_{t-1}\}$ باید $\{S_{t-1}\}$ باید $\{S_{t-1}\}$ باید $\{S_t \mid S_{t-1}\}$ باید $\{S_t \mid S_t \mid$

آ) برای محاسبه ی احتمال خواسته شده به صورت زیر عمل می کنیم:

$$\mathbb{P}(O_1=0,O_2=1,O_3=0) = \mathbb{P}(S_3=A,O_1=0,O_2=1,O_3=0) + \mathbb{P}(S_3=B,O_1=0,O_2=1,O_3=0) \quad (*)$$

برای حساب کردن احتمالهای جدید نیز میتوان از روش forward استفاده کرد. داریم:

$$\mathbb{P}(S_3 = A, O_1 = 0, O_2 = 1, O_3 = 0) = \mathbb{P}(O_3 = 0 \mid S_3 = A) \sum_{s} \mathbb{P}(S_3 = A \mid S_2 = s) \mathbb{P}(S_2 = s, O_1 = 0, O_2 = 1) \quad (\star)$$

برای محاسبهی عبارت داخل پرانتز نیز خواهیم داشت:

$$\begin{cases}
\mathbb{P}(S_{2}=A,O_{1}=0,O_{2}=1) &= \mathbb{P}(O_{2}=1 \mid S_{2}=A) \sum_{s} \mathbb{P}(S_{2}=A \mid S_{1}=s) \mathbb{P}(S_{1}=s,O_{1}=0) \\
&= 0.2 (0.99 \times 0.8 \times 0.99 + 0.01 \times 0.1 \times 0.01) \approx 0.157 \\
\mathbb{P}(S_{2}=B,O_{1}=0,O_{2}=1) &= \mathbb{P}(O_{2}=1 \mid S_{2}=B) \sum_{s} \mathbb{P}(S_{2}=B \mid S_{1}=s) \mathbb{P}(S_{1}=s,O_{1}=0) \\
&= 0.9 (0.01 \times 0.8 \times 0.99 + 0.99 \times 0.1 \times 0.01) \approx 0.008
\end{cases}$$

بنابراین برای (*) خواهیم داشت:

$$\mathbb{P}(S_3 = A, O_1 = 0, O_2 = 1, O_3 = 0) = \mathbb{P}(O_3 = 0 \mid S_3 = A) \sum_s \mathbb{P}(S_3 = A \mid S_2 = s) \mathbb{P}(S_2 = s, O_1 = 0, O_2 = 1)$$

$$= 0.8 (0.99 \times 0.157 + 0.01 \times 0.008)$$

$$\approx 0.124$$

به طور مشابه داريم:

$$\mathbb{P}(S_3 = B, O_1 = 0, O_2 = 1, O_3 = 0) = \mathbb{P}(O_3 = 0 \mid S_3 = B) \sum_{s} \mathbb{P}(S_3 = B \mid S_2 = s) \mathbb{P}(S_2 = s, O_1 = 0, O_2 = 1)$$

$$= 0.1 (0.1 \times 0.157 + 0.99 \times 0.008)$$

$$\approx 0.002$$

بنابراین برای (*) خواهیم داشت:

$$\mathbb{P}(O_1=0,O_2=1,O_3=0) \approx 0.126$$
 :)

ر (

ج)